

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:954

av Peter Persson (S)

Översyn av konkurrenslagen och Konkurrensverkets verksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna till en översyn av konkurrenslagen och Konkurrensverkets verksamhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna till att en översyn av konkurrenslagen och Konkurrensverkets verksamhet leder till att allmänintresset får större vikt i bedömningen av vad som är konkurrensskadligt.

Motivering

Den offentliga verksamheten bygger på att vissa verksamheter bäst bedrivs gemensamt utifrån medborgarnas behov och att inget privat vinstintresse tillåts styra verksamheten. Vinst i betydelsen överskott som behövs för underhåll och nyinvesteringar existerar dock. Verksamheten måste också bedrivas som en god ekonomisk hushållning där ineffektivitet och underskott bekämpas.

Offentlig verksamhet handlar med andra ord mycket om att sätta marknad och konkurrens ur spel. Ibland sägs det att marknad och konkurrens är en bra tjänare men en dålig herre. Problemet är dock lite att de människor och företag som finns bakom beteckningen ”marknaden” alltid gärna vill bli herrar och att de både tar och har vissa politiker i sin tjänst.

Om man har uppfattningen att vård, skola och omsorg ska bedrivas utifrån behov samt att kommuner ibland bör ta på sig också ett arbetsmarknadspolitiskt ansvar för människor som har det svårt för att bli anställda så kommer man snabbt i konflikt med förenklad och teoretisk nationalekonomi. Dagens konkurrenslagstiftning och Konkurrensverkets verksamhet bygger uppenbarligen på just förenklad och teoretisk nationalekonomi.

Den franske Nobelpristagaren i ekonomi 2014, Jean Tirole, har påtalat vikten av att regleringen och konkurrenspolitiken noggrant anpassas till de specifika förhållandena i varje enskild bransch. Vård, skola och omsorg representerar sådana branscher liksom en del annan kommunal verksamhet.

Många kommuner har tvingats sluta med socialt företagande i form av caféverksamhet och småskalig reparationsverksamhet därför att de som tycker att marknaden ska vara herre slagit ned på dessa kommuner och hävdat att de hotar privat företagsamhet och konkurrens. Det finns också andra fall där kommuners verksamhet anmäls utifrån ett alltför marknads- och konkurrensnitiskt synsätt.

Reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet trädde i kraft den 1 januari 2010. De ger Konkurrensverket möjlighet att ingripa när kommuner, landsting och staten i sin säljverksamhet hindrar en sund konkurrens. Uttolkningen av detta tror jag inte alltid främjar medborgarnas behov och allmänintresset. Min uppfattning är att staten bör överväga möjligheterna till en översyn av dagens konkurrenslagstiftning och av Konkurrensverkets verksamhet, inte minst i detta avseende. Staten bör överväga möjligheterna till ett större genomslag för allmänintresset vid bedömningar av om en offentlig verksamhet är konkurrensskadlig eller inte.

Peter Persson (S)